

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV
Sunday: 19:15 (New), 21:00
Monday: 10:15, 15:15, 21:00
Wednesday: 10:15, 15:15
Friday: 15:15, 21:00



အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ပိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ပိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“မိုင်းတွေကို ဘယ်လို ရှင်းမလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးထံ မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

“မိုင်းတွေကို ဘယ်လို ရှင်းကြမလဲ” (နေသွင်ညိုကား)

မြန်မာပြည်မှာ အဆုံးမသတ်နိုင်သေးတဲ့ တိုက်ပွဲတွေ တစ်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ရင်တောင် ကျန်နေဦးမယ် ပြည်တွင်းစစ် အမေ့ဆိုးတွေထဲ မြေမြှုပ်မိုင်းတွေ ပါဝင်နေပါလိမ့်မယ်။ မြေမြှုပ်မိုင်းတွေကြောင့် ဒုက္ခိတဘဝ ရောက်ရတဲ့ အပြစ်မဲ့ရွာသားတွေ ခက်ခက်ခဲခဲ အသက်ရှင်ကျန်နေပါ လိမ့်မယ်။ ဘယ်နေရာမှာ မြှုပ်ထားမှန်း မသိနိုင်တဲ့ မြေမြှုပ်မိုင်းတွေဟာ စစ်တလင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ဒေသမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းမှုတွေကို ဆက်ပြီး ခြိမ်းခြောက်နေပါလိမ့်မယ်။ စစ်သား တွေ ဘားတိုက်ပြန်သွားရင်တောင် အရပ်သားတွေဟာ သားကောင်ဖြစ်ရ တဲ့ ဇာတ်လမ်းက လွယ်လွယ်နဲ့ နိဂုံးချုပ်ဦးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ရှားရှားပါးပါး တစ်နိုင်ငံ

မြန်မာနိုင်ငံဟာ မြေမြှုပ်မိုင်း အသုံးပြုဆဲ ရှားရှားပါးပါး နိုင်ငံတွေ ထဲက တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာအပါအဝင် အာဖရိကနက်ဒွတ်စ်၊ ကိုလံဘီယာ၊ လစ်ဗျား၊ ပါကစ္စတန်၊ ဆီးရီးယားနဲ့ ယီမင်နိုင်ငံက လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကလည်း မြေမြှုပ်မိုင်းကို အသုံးပြုတယ်လို့ မိုင်းတားဆီးရေး လုပ်နေတဲ့ နိုင်ငံတကာ မြေမြှုပ်မိုင်းတားဆီးရေးအဖွဲ့ (အိုင်စီဘီအယ်လ်) ကဆိုပါတယ်။ အစိုးရရော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေပါ မြေမြှုပ်မိုင်း အသုံးပြု တယ်လို့ မြေမြှုပ်မိုင်းအသုံးပြုမှု စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့ (မြန်မာနိုင်ငံ) ရဲ့ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာမှာလည်း ဖော်ပြပါတယ်။

မိုင်းရှင်းလင်းရေး မလုပ်နိုင်သေး

မိုင်းရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) အခန်း(၃) ပုဒ်မခွဲ (c) မှာ “နှစ်ဖက်တပ်များ ခင်းကျင်းထားသည့် မိုင်းများကို ရှင်းလင်းရန်နှင့် မိုင်းရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို အစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး လုပ်ဆောင်သွားရန်” လို့ ထည့်သွင်းထားပါတယ်။

မိုင်းရှင်းလင်းရာမှာ ကေအန်နီယူနဲ့ အစိုးရ ပူးတွဲ ရှင်းလင်းမှာ ဖြစ်ပြီး လက်နက်ကိုင်တွေရဲ့ တပ်စခန်းမှာ လုပ်မှာမဟုတ်ဘဲ ဒေသခံပြည်သူတွေ သွားလာနေထိုင်တဲ့ နေရာမှာ စတင်ရှင်းလင်းဖို့ ကနဦး သဘောတူထားတာ ရှိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် “ဘယ်နေ့မှာတော့ အကောင်အထည်ဖော် စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာကိုတော့ ပြောလို့ မရသေးဘူး ဖြစ်ပါတယ်” လို့ (JMC-U) အတွင်းရေးမှူး (၂) ဗိုလ်မှူးကြီးဝဏ္ဏအောင်က မီဒီယာတွေကို ပြောပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ တပ်မတော်ဘက်ကတော့ ရှေ့ပြေး စီမံကိန်းအနေနဲ့ပေါ့နော်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာတော့ စတင်လုပ်ဖို့ ဆွေးနွေးထားတာ ရှိပါတယ်။ တစ်ဖက်ကလည်း သူတို့အဖွဲ့အစည်းမှာ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြန်လည် ဆွေးနွေးနေတာ ဖြစ်သေးတဲ့အတွက် ဘယ်နေ့မှာတော့ အကောင်အထည်ဖော်စတင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှာကိုတော့ ပြောလို့မရသေးဘူး ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဗိုလ်မှူးကြီးဝဏ္ဏအောင်က ဆိုပါတယ်။

နိုင်ငံတကာ အကူအညီ

မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ထိခိုက်သေဆုံးသူ အများဆုံးရှိတဲ့ စာရင်းဝင်တဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ကောက်ယူရရှိထားတဲ့ စစ်တမ်းတွေအရ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် သေဆုံးသူ ၄၁၉ ဦး၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူ ၃၁၅၆ဦး ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြပါတယ်။ မြေမြှုပ်မိုင်းစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့က ၁၉၉၉ ခုနှစ်ကတည်းက ပြုစုထားတဲ့ စာရင်းအရ မိုင်းဝေဒဏ်ရှင် ၃၄၀၀ ကျော်ရှိတယ်လို့ ဖော်ပြထားပေမယ့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စစ်တမ်း ကောက်ယူထားတာ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံတွေအရ မိုင်းရှင်းလင်းရေးဟာ အချိန်ရောငွေပါ အကုန်အကျများတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ မြေမြှုပ်မိုင်းတားဆီးရေး နိုင်ငံတကာသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့နိုင်ငံ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါပေမယ့် မြေမြှုပ်မိုင်း ရှင်းလင်းရေးအတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ အစိုးရက နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့တွေကို အကူအညီ တောင်းခဲ့ပါတယ်။ အစောဆုံးအကူအညီပေးဖို့ ကမ်းလှမ်းခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတွေက ဥရောပနိုင်ငံတွေ ဖြစ်ပြီး အထောက်အပံ့တချို့ကို မိုင်းအန္တရာယ် ပညာပေးလုပ်ငန်းနဲ့ ဝေဒနာရှင်များကို အကူအညီပေးရာမှာ သုံးနေတာလောက်ပဲ ရှိတယ်လို့ မြေမြှုပ်မိုင်း အသုံးပြုမှု စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့က ဆိုပါတယ်။

သတင်းတွေအရ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ နိုင်ငံတကာ မိုင်းပညာရှင်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ Dan Church Aid (DCA)၊ UNICEF (မြန်မာ) တို့ ပူးပေါင်းပြီး မိုင်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး အသိပညာပေးသင်တန်းတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တာ ရှိပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မြို့နယ်တွေက သစ်တော၊ မြေစာရင်း၊ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးနဲ့ ပညာရေးဌာနက ဝန်ထမ်းတွေ သင်တန်း တက်ရောက်ကြပါတယ်။ မိုင်းအန္တရာယ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူလူထုဆီရောက်အောင် ဌာနဆိုင်ရာတွေကို ခေါ်ယူ သင်တန်းပေးရတာဖြစ်တယ်လို့ ကရင်ပြည်နယ် လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဖော်မင်းက ပြောပါတယ်။

“ဒီဝန်ထမ်းတွေက သူတို့ကိုယ်တိုင် မိုင်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းဖို့ အတွက် အသိပညာတွေရရှိသလို သူတို့ကနေတဆင့် ကျနော်တို့ ပြည်သူလူထု တိုင်းရင်းသားတွေထံကို ဒီပညာတွေ ရောက်ရှိဖို့ အတွက်ကိုလည်း ဒီသင်တန်းကို ရည်ရွယ်ပြီးမှ ဖွင့်လှစ်ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။” လို့ ဆိုပါတယ်။

တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း မြေမြှုပ်မိုင်းပညာပေးရေး လုပ်ငန်းတွေကို ဦးဆောင်နေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်းရဲ့ ဘေးဒုက္ခစီမံခန့်ခွဲရေးညှိနှိုင်းရေးမှူး ဦးတင်ဦးကျော်က “မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် စက်လက်နက်ပစ္စည်းအကြွင်းအကျန်တွေရှိတဲ့နေရာက ဒေသခံတွေကို အခြေခံသဘောတရားတွေကို သိသွားစေချင်တယ်။ မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်တွေကို ဘယ်လို ရှောင်ရှားမလဲ။ ဒါတွေကို သင်တန်းပြီးတဲ့ အခါမှာ လူထုပညာပေးတွေ သွားရောက် ဆောင်ရွက်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။” လို့ ပြောပါတယ်။

မိုင်းတွေကို ဘယ်လို ရှင်းမလဲ

တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို လက်မှတ်ထိုးတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် (၈) ဖွဲ့ထဲမှာ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) ဟာ အကြီးဆုံးအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ကရင်

ပြည်နယ်ဟာလည်း ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ် အဆိုးဆုံးနဲ့ အရည်ကြာဆုံး ခံစားခဲ့ရတဲ့ ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းဒေသဟာ မြေမြှုပ်မိုင်းထူထပ်တဲ့ ဒေသဖြစ်ပြီး ကရင်ပြည်နယ်ဟာ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် သေဆုံးသူ အများဆုံးပြည်နယ်ဖြစ်တယ်လို့ သုတေသန စစ်တမ်းတွေမှာ ဖော်ပြပါတယ်။

ကရင်နဲ့ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းဟာလည်း မြေမြှုပ်မိုင်းထောင်မှု အများဆုံးဒေသတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆုံးမသတ်နိုင်သေးတဲ့ တိုက်ပွဲတွေ အတွက်လည်း နှစ်ဘက်စလုံးက မြေမြှုပ်မိုင်းကို အသုံးပြုနေတဲ့အတွက် ကျန်နေတဲ့ မြေမြှုပ်မိုင်းတွေဟာ ကလေးသူငယ်များ အပါအဝင် ဘေးအန္တရာယ်သင့်နေတဲ့ ဒေသခံပြည်သူများကို အန္တရာယ်ကျရောက်စေနိုင် နိုင်တယ်လို့လည်း ယူနီဆက်ရဲ့ သတင်းထုတ်ပြန်ချက် တစ်ခုမှာ ဖော်ပြပါတယ်။

“မြေမြှုပ်မိုင်းဟာ မြန်မာအတွက် အရေးပါတဲ့ ကိစ္စရပ်တခု ဖြစ်နေပါတယ်။ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် မြန်မာဟာ ကမ္ဘာမှာ ထိခိုက်ခံစားရဆုံး တိုင်းပြည်တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီဖြစ်ရပ်တွေ မတိုင်ခင်က ကျနော်တို့ အစိုးရနဲ့ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝန်းက မြေမြှုပ်မိုင်းဟာ နယ်စပ်တွေမှာ အဟန့်အတားဖြစ်နေသလို လူတွေကလည်း သူတို့နေရပ်ကို ပြန်ဖို့အတွက် တားမြစ်ထားတယ်ဆိုတာကို သိနေပါတယ်” လို့ ယူနီဆက်က ဆိုပါတယ်။

ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာခံစားခဲ့ရတဲ့ ကယားပြည်နယ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ဒေသခံတွေ မြေမြှုပ်မိုင်းဘေးအန္တရာယ်က ကင်းဝေးဖို့ မြေကြီးထဲက မိုင်းတွေ ရှင်းလင်းရန် မပြီးဘဲ ပညာပေးလုပ်ငန်းတွေပါ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုကြောင်း ကရင်နီ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ (ကေအန်ပီပီ) ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ခူဦးရယ်က ပြောပါတယ်။

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ကလည်း အခုလို ပြောင်းလဲနေတဲ့ အချိန်ကာလမှာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကြားမှာ နေထိုင်နေရတဲ့ ပြည်သူတွေအတွက် တာဝန်ရှိသူတွေ တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းပြီးတော့ မိုင်းရှင်းလင်းရေးကို လုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်မှာ တိုက်တွန်းထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မြေမြှုပ်မိုင်းတွေရဲ့ အဓိကအကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေကို အဆုံးသတ်ရေးဟာ အလှမ်းဝေးနေတုန်းပါ။ မိုင်းရှင်းလင်းရေးလုပ်ငန်းဟာ ပဋိပက္ခနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းအား လုံးရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအပေါ်မှာ မူတည်နေပါတယ်။

သတင်းဆိုးကတော့ အပစ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ ဒေသတွေမှာတောင် နှစ်ဖက်တပ်တွေ ချထားရေး ကိစ္စဟာ ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ဆက်ရှိနေတာကြောင့် မယုံကြည်မှုတွေက မိုင်းရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းအတွက် အဓိက အဟန့်အတား အဖြစ် ဆက်ရှိနေပါတယ်။